

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Statu Hominis Morali In Vita Et Post Mortem

Opfermann, Paul

Moguntiae, 1769

Concupiscentia

urn:nbn:de:hbz:466:1-40701

cluderet. Ceterà ex nullo metu licitum est violare præceptum in illis circumstantiis, in quibus adhuc obligat etiam in casu metûs, veluti si actus, ad quos metus impellit, sint intrinsecè mali. Hinc nec mortis metus excusat à mendacio. Sin ea, ad quæ quis ex metu impellitur, intrinsecè mala non sunt, facit sæpe metus gravis, ut lex in tali casu non obliget. Sic comedens carnes, quo die prohibitæ sunt, ex metu mortis intentatæ, non peccat, quia lex cum tanto incommoda non obligat; nisi talis comestio cederet in contemptum vel odium Religionis.

Concupiscentiæ nomine hîc intelliguntur inordi-^{58.}
nati corporis animique motus ad bonum sensibile. Con-
Alia est *antecedens*, quæ voluntatis consensum præ-
cedit, atque in eum influit, ideoque & voluntarium^{scen-}
causat, immo auget; facit enim, ut voluntas ma-^{tia.}
jore conatu, & adfectu intensiore in objectum de-
lectabile feratur. Cum tamen hæc concupiscentia
antecedens aliquando causa sit, ut intellectus longè
intentiùs sese applicet ad contemplandum objectum
concupitum, & motiva allicientia; à considerandis
verò motivis retrahentibus vel avertatur, vel omni-
no impediatur. inde minuit, vel omnino tollit in-
differentiam voluntatis, & libertatem, ac proinde
ipsum etiam peccatum. *Passio* (inquit S. THOMAS
de malo q. 3. a. 11.) *diminuit rationem meriti &*
demeriti, quia meritum & demeritum in electio-
ne consistit, ex ratione præcedente. Passio autem
obnubilat, vel etiam ligat iudicium rationis.
Quantò autem iudicium rationis fuerit purius,
tanto electio est perspicacior ad merendum, vel
demerendum. Et 1. 2. q. 77. a. 7. Passio, in-

quit, quandoque est tanta, quod totaliter aufert usum rationis, sicut patet in his, qui propter amorem, vel iram insaniunt, & tunc si talis passio à principio fuerit voluntaria, imputatur actus ad peccatum, quia est voluntarius in sua causa, sicut etiam de ebrietate dictum est. Si verò causa non fuerit voluntaria, sed naturalis... actus omnino redditur involuntarius, ac per consequens totaliter excusatur à peccato. Alia est consequens, quæ voluntatis actum consequitur, ab eoque pendet, veluti cum ex intenso voluntatis affectu in objectum sensibile excitatur passio in appetitu inferiore. Nempe motus appetitûs sensibilis, si vehementes sunt, in partem hominis inferiorem redundant. Atque hæc concupiscentia quia utpote consequens non movet voluntatem; idcirco nec auget, nec minuit voluntarium, aut liberum. Deque hæc intelligi debet S. THOMAS q. 66. a. 6. in ◉ dicens: *Quanto aliquis majori libidine, vel concupiscentia peccat, tantò magis peccat*, in quantum sc. ex illa major præviæ voluntatis intensio colligitur, aut voluntas non obstante rationis advertentiâ & libertate magis magisque inflammatur. Cetera TT. varios concupiscentiæ motus meritò discernunt: alios dicunt motus *primo primos*, qui omnem prorsus rationis usum & advertentiam de inhonestate morali anteverunt. Alios vocant *secundo primos*, qui exsurgunt cum semiplena rationis advertentia ad malitiam. Denique *secundo secundi* sunt, qui deliberatè & cum plena rationis advertentia admittuntur. Primi illi ab omni culpa immunes sunt: 2di nonnisi peccata venialia sunt, tametsi circa gravem materiam versentur; postre-

mi

mi à gravi culpa non vacant in materia venerea; in ceteris, si materia gravis sit: nam motus secundo secundi appetitûs irascibilis non erunt nisi venialis culpa, si materia fuerit levis. Itaque merito Pius V. damnavit hanc *Baji* propositionem 75. *Motus pravi concupiscentiæ sunt pro statu hominis vitiati prohibiti præcepto: Non concupisces; unde homo eos sentiens, & non consentiens, transgreditur præceptum: Non concupisces; quamvis transgressio in peccatum non imputetur.* Non minùs reprobanda est hæc dictio *Jansenii* L. 2. de *statu nat laps.* c. 14. *Desideria peccatorum non tantum deliberata, sed etiam talia, quæ rationem antevertunt, sunt mala, turpia, illicita.* Certè *Lutheri*, & *Calvini* error fuit, quòd dicerent, concupiscentiam tam in renatis fonte Baptismatis, quàm non renatis, esse peccatum. Errorem hunc damnavit Synodus TRIDENTINA *Sess. 5. can. 5.*

QUAESTIO I.

Quomodo Ignorantia vincibilis se habeat ad voluntarium?

Inter ignorantiam & nescientiam S. THOMAS I. 2. 59. q. 67. a. 2. hoc statuit discrimen, quòd illa sit Ignorantia, vel carentia scientiæ eorum, quæ homo scire tenetur; nescientia autem sit carentia scientiæ indebitæ. Est autem ignorantia 1° alia *juris*, qua lex ignoratur, ut si quis ignoret Scto *Macedoniano* vetitum esse filiofam. dare mutuum. Alia *facti*, ut si quis dans mutuam alteri pecuniam, hunc esse filiofam. ignoret. Ad ignorantiam *Juris*